

Sygn. akt III UK 43/19

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z odwołania R.R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.

o ustalenie braku podstaw do naliczenia składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 29 października 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 22 maja 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od Skarbu Państwa (kasa Sądu Apelacyjnego w (...)) na rzecz r.pr. A.K. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł podwyższoną o stawkę podatku VAT tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 maja 2018 r. sygn. akt III AUa (...) Sąd Apelacyjny w (...) z odwołania R.R. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. o ustalenie braku podstaw do naliczania składek na ubezpieczenie zdrowotne, w wyniku apelacji organu rentowego od wyroku z dnia 21 grudnia 2016 r. sygn. akt VI U (...) Sądu Okręgowego w G., postanowił uchylić

zaskarżony wyrok, odrzucić odwołania i odstąpić od obciążenia ubezpieczonego R. R. kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego za obie instancje.

W rozpoznawanej sprawie dwiema decyzjami z dnia 13 marca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. określił R.D. (obecnie R.) wysokość należnych składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za okres od 1 stycznia 1999 r. do 31 lipca 2013 r.

W odwołaniu od powyższej decyzji R.R. podniósł, że wyłącznie w okresie od dnia 22 lutego 1973 r. do dnia 31 grudnia 1988 r. wykonywał działalność artystyczną.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie wobec uchybienia terminu do jego złożenia.

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2014 r. wydanym w sprawie o sygn. akt VI (...) Sąd Okręgowy w G. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Na skutek apelacji ubezpieczonego Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 27 października 2015 r. sygn. akt III AUa (...) uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G..

Decyzją z dnia 13 marca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. określił R.D. (obecnie R.) wysokość należnych składek na Fundusz Pracy za okres od stycznia 1999 r. do grudnia 2012 r.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, że wyłącznie w okresie od dnia 22 lutego 1973 r. do dnia 31 grudnia 1988 r. wykonywał działalność artystyczną.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o odrzucenie odwołania, wobec uchybienia terminu do jego złożenia, ewentualnie o oddalenie.

Postanowieniem z dnia 7 grudnia 2016 r. sygn. akt VI U (...) Sąd Okręgowy w G. połączył sprawy z odwołań ubezpieczonego do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy w G. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 13 marca 2014 r., znak (...), i stwierdził brak podstaw do określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za okres od stycznia 1999 r. do lipca 2013 r. (punkt I) oraz zmienił

zaskarżoną decyzję z dnia 13 marca 2014 r. z (...) i stwierdził brak podstaw do ustalenia wysokości należności z tytułu składek na Fundusz Pracy od stycznia 1999 r. do grudnia 2012 r. (punkt II).

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy, który zarzucił naruszenie: 1. art. 477⁹ § 3 k.p.c. w wyniku bezzasadnego przyjęcia, że przekroczenie terminu do złożenia odwołania nie jest nadmierne i niezawinione z uwagi na nieporadność życiową nie jest niezawinione z uwagi na nieporadność życiową ubezpieczonego i jego cechy osobowościowe; 2. art. 230 k.p.c. przez jego niezastosowanie w sprawie w odniesieniu do stanowiska ubezpieczonego, nie kwestionującego faktu skutecznego doręczenia spornych decyzji i ich niezaskarżenia w ustawowym terminie, ponadto nie kwestionującego faktu skutecznego doręczenia decyzji organu rentowego nr USB-(...) z dnia 19 lipca 2013 r. i jej niezaskarżenia w w/w terminie; art. 227 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. polegające na dowolnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału.

Sąd Apelacyjny uwzględnił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. i uznał, że Sąd Okręgowy nieprawidłowo przyjął, że przekroczenie przez ubezpieczonego terminu na wywiedzenie odwołania nie było nadmierne. Błędne było również przyjęcie, że uchybienie terminowi było skutkiem przyczyn niezależnych od ubezpieczonego. Odwołania złożone w okolicznościach niniejszej sprawy z zawinionym, znacznym przekroczeniem terminu nie podlegały merytorycznemu rozpoznaniu, a dalsze prowadzenie postępowania i wyrokowanie w sprawie było niedopuszczalne.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku ubezpieczony uzasadnił przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania koniecznością rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy naruszenia przepisów prawa procesowego, tj. art. 386 § 6 k.p.c. polegającego na wydaniu orzeczenia z pominięciem oceny prawnej dokonanej uprzednio przez sąd drugiej instancji, co skutkowało tym, że sprawa nie została merytorycznie rozpoznana.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

We wniesionej skardze kasacyjnej odwołujący się nie podał bezpośrednio żadnej z przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednak w ostatnim akapicie uzasadnienia skargi kasacyjnej wskazał, że doszło do naruszenia art. 386 § 6 k.p.c. poprzez uznanie, iż odwołanie skarżącego powinno podlegać oddaleniu. Można zatem przyjąć, że w ocenie odwołującego się miało miejsce naruszenie przepisów prawa. Nie można jednak uznać, że wykazał on, iż nastąpiła kwalifikowana postać naruszenia prawa, a co za tym idzie, że zaistniała przesłanka przyjęcia skargi do rozpoznania określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście

uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w punkcie drugim ma swoje oparcie w § 15 ust. 2 w związku z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 68).

as